

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในยุคปัจจุบันเป็นการศึกษาที่สามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ ในสังคมทุกเชื้อชาติ เพราะการติดต่อสื่อสารได้ถึงกันอย่างรวดเร็วหรือเรียกว่ายุคไร้พรมแดน (The Borderless) ที่อาศัย อิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology : ICT) การศึกษาจะไม่ถูกปิดกั้นอยู่เฉพาะในวงแคบอีกต่อไป แต่จะเกิดการจัดการศึกษาที่กว้างไกล แบบข้ามวัฒนธรรม เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของมนุษย์ในสังคม ทั้งชนชาติเดียวกันและ ต่างชนชาติ ในสังคมโลกาภิวัตน์ การเตรียมการและการสร้างความพร้อมของบุคคลให้พร้อมที่จะ รับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นจึงเป็นสิ่งที่จะต้องทำและมีอาจหลีกเลี่ยงได้ (สุรศักดิ์ ปาเส, หน้า 1) ดังนั้นการพัฒนาคนจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ยืด “คนเป็น ศูนย์กลางการพัฒนา” และการพัฒนาที่สมดุลทั้งคน สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยมีการ เตรียม “ระบบภูมิคุ้มกัน” ด้วยการเสริมสร้างความเข้มแข็งของทุนที่มีอยู่ในประเทศและการบริหารจัดการ ความเสี่ยงให้พร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศเพื่อ มุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และความอยู่เย็นเป็นสุขของคนไทยทุกคน เป็นการสร้างความพร้อมในการ เข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นการพัฒนาความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนที่มี ศักยภาพในการพัฒนาบุคลากรในทุกภาคส่วนเศรษฐกิจ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้ สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ตลอดจนการ ยกย่องระดับทักษะฝีมือแรงงานและทักษะด้านภาษาเพื่อเตรียมความพร้อมของแรงงานไทยเข้าสู่ ตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียน โดยไทยมีบทบาทนำในอาเซียนร่วมกับประเทศอื่นที่มีศักยภาพ การพัฒนาในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ประเทศไทยจะต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอกและภายในประเทศที่ปรับเปลี่ยน เร็วและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะข้อผูกพัน

ที่จะเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 จึงจำเป็นต้องนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกัน
ในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นมาใช้ในการเตรียมความพร้อมให้แก่คน สังคม และระบบเศรษฐกิจของ
ประเทศให้สามารถปรับตัวเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม สามารถ
พัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไป เพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554, หน้า 3) สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
(Association of South East Asian Nations: ASEAN) ได้ก่อตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม
ความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพและความมั่นคง
ด้านการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาด้านสังคมและวัฒนธรรม การกินดีอยู่
ดีบนพื้นฐานความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก 10 ประเทศ ได้แก่
สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ มาเลเซีย ราชอาณาจักรไทย
เนการาบรูไนดารุสซาลาม สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
สหภาพพม่า และราชอาณาจักรกัมพูชา โดยมีการศึกษาเป็นพลังขับเคลื่อนอันสำคัญในการสร้าง
ความรู้ความเข้าใจแก่พลเมืองในทุกประเทศ การขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษาในกรอบ
อาเซียน ได้ระบุไว้ในแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ประกอบด้วย
การจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ การส่งเสริมทุนอาเซียนและเครือข่ายการศึกษา
การส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกัน และการพัฒนาเยาวชนอาเซียน มีความชัดเจนในเป้าหมาย
ของการให้ประชากรอาเซียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงในปี พ.ศ.2558 (สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549, หน้า 1)

กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาของชาติจึงได้รับ
นโยบายการพัฒนาการศึกษาเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน จึงได้กำหนดบทบาทการ
ดำเนินงานด้านต่างประเทศเชิงรุกโดยเน้นการกระชับความสัมพันธ์และการขยายความร่วมมือกับ
ประเทศเพื่อนบ้านและในภูมิภาคอาเซียน การพัฒนาการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการทาง
เศรษฐกิจ การเมืองและความมั่นคง เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศไทยสู่การเป็นพลเมือง
อาเซียนและพลเมืองโลกที่มีประสิทธิภาพ โดยพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษาทุกระดับ อันจะ
นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพประชาชนในภูมิภาคให้เป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพควบคู่ไปกับ
ความสามารถแข่งขันในเวทีโลก รวมทั้งช่วยส่งเสริมและสนับสนุนเป้าหมายการสร้างประชาคม
สังคมและวัฒนธรรมอาเซียนภายในปี 2558 จึงได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อก้าวเข้าสู่
อาเซียนโดยนโยบายของรัฐบาลด้านการศึกษาของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ที่
แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2554 ในประเด็นดังนี้ 1) เร่งรัดพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดย
การปฏิรูประบบการเรียนรู้ของสังคมไทย ยกกระดับองค์ความรู้ให้ได้มาตรฐานสากล ปฏิรูป

หลักสูตรการศึกษาทุกระดับให้รองรับกับการเปลี่ยนแปลงของโลก และทัดเทียมกับมาตรฐานสากล บนความเป็นท้องถิ่นและความเป็นไทย เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาทุกระดับชั้น พัฒนาระบบ การศึกษาให้ผู้เรียนมีความรู้คู่คุณธรรม มุ่งการสร้างจริยธรรมระดับปัจเจก รวมทั้งสร้างความ ตระหนักในระดับลัทธิและหน้าที่ความเสมอภาค ปรับปรุงโครงสร้างระบบบริหารการศึกษาโดย

- 1) การกระจายอำนาจลงสู่พื้นที่ที่มีความพร้อม
- 2) สร้างโอกาสทางการศึกษาโดยคำนึงถึงการสร้าง ความเสมอภาคและความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นกับทุกภาคส่วน
- 3) การปฏิรูปครู โดยการยกฐานะครู ให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงอย่างแท้จริง โดยปฏิรูประบบการผลิตครูให้มีคุณภาพทัดเทียมนานาชาติ จัดการศึกษาขั้นอุดมศึกษาและอาชีวศึกษา ให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานทั้งในเชิงปริมาณและ คุณภาพ
- 4) เร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ
- 5) สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างทุนทางปัญญาของชาติ
- 6) เพิ่มขีดความสามารถของ ทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับการเปิดเสรีประชาคมอาเซียน
- 7) เร่งพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ นอกจากนี้ยังได้มีการพิจารณาแนวทางการดำเนินงานตาม ปฏิญญาอาเซียนด้านการศึกษาเพื่อกำหนดเป็นนโยบาย ดังนี้

- 1) การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อม ของครู คณาจารย์ และบุคลากร ทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558
- 2) การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาและประชาชน ให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียม ความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนเช่นความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยี สารสนเทศ ทักษะและความชำนาญที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม และการเพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน
- 3) การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริม การหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน รวมทั้งให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทาง วิชาการร่วมกันในอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ และการ แลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพทั้งในขั้นต้นและ ขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศ สมาชิกอาเซียน
- 4) การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีทางการศึกษาในอาเซียน เพื่อรองรับการเข้าสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับด้านการศึกษา การพัฒนา ความสามารถ ประสพการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษาควบคู่กับ การเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน
- 5) การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ ประชาคมอาเซียน จึงได้มีการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 - 2561) รัฐบาลจะ มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายหลัก 3 ประการ คือพัฒนา

คุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้
อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและ
จัดการศึกษา (สำนักงาน ก.พ., 2555, หน้า 7-15)

จากการสัมภาษณ์บุคลากร 7 วิชาชีพชั้นสูงที่สามารถเคลื่อนย้ายการทำงานได้ ถึงข้อ
เสียเปรียบของประเทศไทยในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนสรุปได้ ดังนี้
คนไทยมักมีนิสัยรักความสะดวกสบายและไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงจึงไม่ชอบการโยกย้าย
ภาษายังคงเป็นอุปสรรคสำคัญ เด็กไทยยังขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์และความสามารถ
ด้านภาษาอังกฤษ ระบบการศึกษาของไทยยังคงเป็นปัญหาหลักทำให้ไทยขาดแคลนแรงงานระดับ
ทักษะ (ศรีวิการ์ เมฆวัชรชัยกุล, 2555, หน้า 48-50) และจากการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ PISA
ปี 2552 ครั้งที่ 4 จาก 65 ประเทศ ประเทศไทย เข้าร่วมโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ หรือ
PISA ตั้งแต่ปี 2543 ซึ่งในกลุ่มอาเซียนมีประเทศที่เข้าร่วม 3 ประเทศคือ ไทย อินโดนีเซีย และ
สิงคโปร์ ทั้งนี้ ล่าสุดผลประเมิน PISA ครั้งที่ 4 เมื่อปี 2552 พบว่านักเรียนไทย มีผลประเมิน
ค่อนข้างต่ำ คะแนนไทยสูงกว่าอินโดนีเซีย เพียงประเทศเดียว และต่ำกว่าประเทศสิงคโปร์
ค่อนข้างมาก ขณะที่ค่าเฉลี่ยของนักเรียนไทย ก็ต่ำกว่านานาชาติ และมีแนวโน้มจะลดลงอย่าง
ต่อเนื่องโดยประเมินใน 3 ด้าน ได้แก่ การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ผลการประเมินการ
อ่าน จีนมีคะแนนเฉลี่ยอันดับ 1 ได้ 556 คะแนน รองลงมาคือ เกาหลีและฟินแลนด์ ส่วนฮ่องกง
สิงคโปร์ ญี่ปุ่น มีคะแนนอยู่ในกลุ่ม Top Ten นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ย 421 อยู่ในตำแหน่งที่
47-51 จาก 65 ประเทศ สำหรับผลการประเมินคณิตศาสตร์ จีนมีคะแนนสูงสุด 600 คะแนน
รองลงมา คือ สิงคโปร์ ฮ่องกง เกาหลี ไต้หวัน ส่วนฟินแลนด์ ญี่ปุ่น อยู่ในกลุ่ม Top Ten นักเรียนไทย
อยู่ในกลุ่ม 48-52 จาก 65 ประเทศ โดยมีคะแนน 496 คะแนน ส่วนผลการประเมินวิทยาศาสตร์ จีน
มีคะแนนสูงสุด 575 คะแนน รองลงมาคือ ฟินแลนด์ ฮ่องกง สิงคโปร์ ญี่ปุ่น เกาหลี นักเรียนไทยอยู่
ในตำแหน่ง 47-49 จาก 65 ประเทศ โดยมีคะแนน 425 คะแนน ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ที่
สทสท. ได้วิเคราะห์จากตัวแปรต่างๆ ได้แก่ การขาดแคลนครูที่มีคุณภาพ ขาดแคลนครูเพิ่มทุกวิชา
การกวดวิชานอกโรงเรียนได้ส่งผลทางลบต่อคุณภาพการเรียนรู้ ทำให้การคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
มีคะแนนลดลง และการใช้ ICT ที่ไม่ส่งเสริมการเรียนรู้ ส่วนตัวแปรที่ส่งผลทางบวกก็คือ โรงเรียน
ที่มีทรัพยากรที่มีคุณภาพ มีห้องวิทยาศาสตร์ ห้องสมุด มีครูที่พร้อม มีผลต่อคะแนนสูงขึ้น รวมถึง
โรงเรียนที่มีอำนาจอิสระด้านการเงิน บริหารจัดการ ทำให้นักเรียนมีคะแนนสูงขึ้น นักเรียนที่มี
คะแนนสูงทุกๆ ด้านและมีผลคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเทียบกับมาตรฐานนานาชาติคือ โรงเรียนสาธิต
(กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 1-2) จากผลการประเมินดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าความพร้อมใน

ด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้และด้านบุคลากรล้วนมีผลต่อความรู้ความสามารถของนักเรียน

โรงเรียนเอกชนเป็นองค์กรหนึ่งในการจัดการศึกษาที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในประเทศไทย จังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีโรงเรียนเอกชนเป็นจำนวนมากทั้งขนาดเล็ก กลาง ใหญ่จนถึงใหญ่พิเศษ การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนให้มีประสิทธิภาพนั้นสิ่งสำคัญที่สุด ก็คือ ความพร้อมในด้านต่างๆ ดังที่ วิลาศ คำภาวษ์ (2553, หน้า 4-5) กล่าวว่า การเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ มีระบบการบริหารงานบุคลากรสำหรับครูบุคลากรทางการศึกษาขององค์กร เพื่อเป็นหลักประกันว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาจะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้รับการดูแลที่ดีทั้งค่าตอบแทนและสวัสดิการต่างๆ รวมทั้งมีโอกาสนในการมีส่วนร่วมตัดสินใจ ไม่ด้อยไปกว่าสิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่ได้รับอยู่เดิม มีระบบการบริหารงบประมาณเพื่อการศึกษาที่มีประสิทธิภาพทั้งการระดมการจัดสรรและการใช้งบประมาณอันจะก่อให้เกิดความเสมอภาคและเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบความโปร่งใสเพื่อการใช้งบประมาณเกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด มีระบบการบริหารงานวิชาการที่เข้มแข็งตลอดจนความพร้อมด้านอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัยสามารถรองรับนักเรียนเพื่อก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนอย่างเต็มภาคภูมิ

การบริหารสถานศึกษา ทั้งโรงเรียน วิทยาลัย สถาบัน และมหาวิทยาลัย ซึ่งครอบคลุมงานทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานธุรการ (งบประมาณ) การบริหารงานบุคคล การบริหารกิจการนักเรียน (บริหารทั่วไป) ส่วนการบริหารงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน นั้นเป็นอีก 1 งานของการบริหารในสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาที่สังกัดเอกชน เนื่องจากสถานศึกษาย่อมสัมพันธ์กับชุมชน เพราะผู้เรียนในสถานศึกษามาจากครอบครัวที่อยู่ในชุมชน สถานศึกษาให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนหรือจัดการศึกษา ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยังได้กำหนดให้สถานศึกษามีความสัมพันธ์กับชุมชนด้วย ซึ่งกำหนดไว้หลายมาตราด้วยกัน เช่น ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 29 กล่าวว่า "ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลง ประสพการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน" ในหมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มาตรา 58 กล่าวว่า "ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจาก

รัฐ องค์กรปกครองท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา" (หวน พันธุพันธ์, ม.ป.ป., หน้า 1-4)

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาความพร้อมของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในการดูแลของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ที่มีต่อการจัดการศึกษาในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไปและการบริหารงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ในปี 2558 ที่ประเทศไทยจะต้องเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนนั้น สิ่งสำคัญที่สุดที่ทุกสถาบันการศึกษาจะต้องดำเนินการให้กับผู้เรียน คือ คุณลักษณะเด็กไทยสู่ประชาคมอาเซียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ ดังนี้ 1) ด้านความรู้ทั่วไปของประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย การเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และความรู้เกี่ยวกับกฎบัตรอาเซียน 2) ด้านทักษะ/กระบวนการ เช่น ทักษะพื้นฐาน ทักษะพลเมือง/ความรับผิดชอบต่อสังคม ทักษะการเรียนรู้และการพัฒนาตน 3) ด้านเจตคติ ตระหนักในความเป็นอาเซียน ยอมรับความแตกต่าง/การนับถือศาสนา ภูมิใจในความเป็นไทยและอาเซียน รับผิดชอบต่อประชาคมอาเซียน วิถีชีวิตประชาธิปไตย สันติวิธี ดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ม.ป.ป.) ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนเอกชนในการจัดการศึกษาได้เตรียมความพร้อมในการวางแผนการบริหารงานในด้านต่างๆ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไปและการบริหารงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ได้อย่างเหมาะสมและเกิดความคุ้มค่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำถามเพื่อการวิจัย

การบริหารงานของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในการดูแลของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 ให้มีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในแต่ละด้านอย่างไร และอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ให้พร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการบริหารงานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ งานบริหารทั่วไปและการบริหารงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ที่มีต่อการจัดการศึกษาในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน ทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ที่มีต่อการบริหารการศึกษาให้พร้อมก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีเพศ อายุ วุฒิการศึกษาและขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ให้พร้อมก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ให้พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้ยึดเนื้อหาการบริหารจัดการตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 9 ซึ่งมีงานอยู่ 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณและด้านบริหารทั่วไป ส่วนด้านสัมพันธชุมชนถือเป็นงานหลักด้านหนึ่งของโรงเรียนเอกชน เพราะโรงเรียนเอกชนจะสามารถยืนหยัดอยู่ได้ก็ด้วยความร่วมมือของชุมชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการศึกษาด้านสัมพันธชุมชนเพิ่มอีก 1 ด้าน รวมเป็น 5 ด้าน

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 74 โรงเรียน มีผู้บริหารจำนวน 150 คน และครูจำนวน 2,459 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 2,609 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

3.2.1 ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ปีการศึกษา 2555 ได้มาโดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie และ Morgan (นภาพร สิงห์ทัด, 2548, หน้า 83-84) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 335 คน จากนั้นกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณสัดส่วนจากประชากรผู้บริหารและประชากรครูเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มย่อยแต่ละกลุ่มได้ผู้บริหาร 19 คน และครู 316 คน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

มกราคม พ.ศ. 2556 ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2556

5. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

5.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

- 5.1.1 เพศ ชาย หญิง

5.1.2 อายุ	()	ต่ำกว่า 40 ปี
	()	40 ปีขึ้นไป
5.1.3 วุฒิการศึกษา	()	ปริญญาตรีและต่ำกว่า
	()	สูงกว่าปริญญาตรี
5.1.4 ขนาดของโรงเรียน	()	ขนาดเล็ก
	()	ขนาดกลาง
	()	ขนาดใหญ่
	()	ขนาดใหญ่พิเศษ

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารของโรงเรียนเอกชนให้พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จำแนกเป็นการบริหารงาน 5 ด้าน

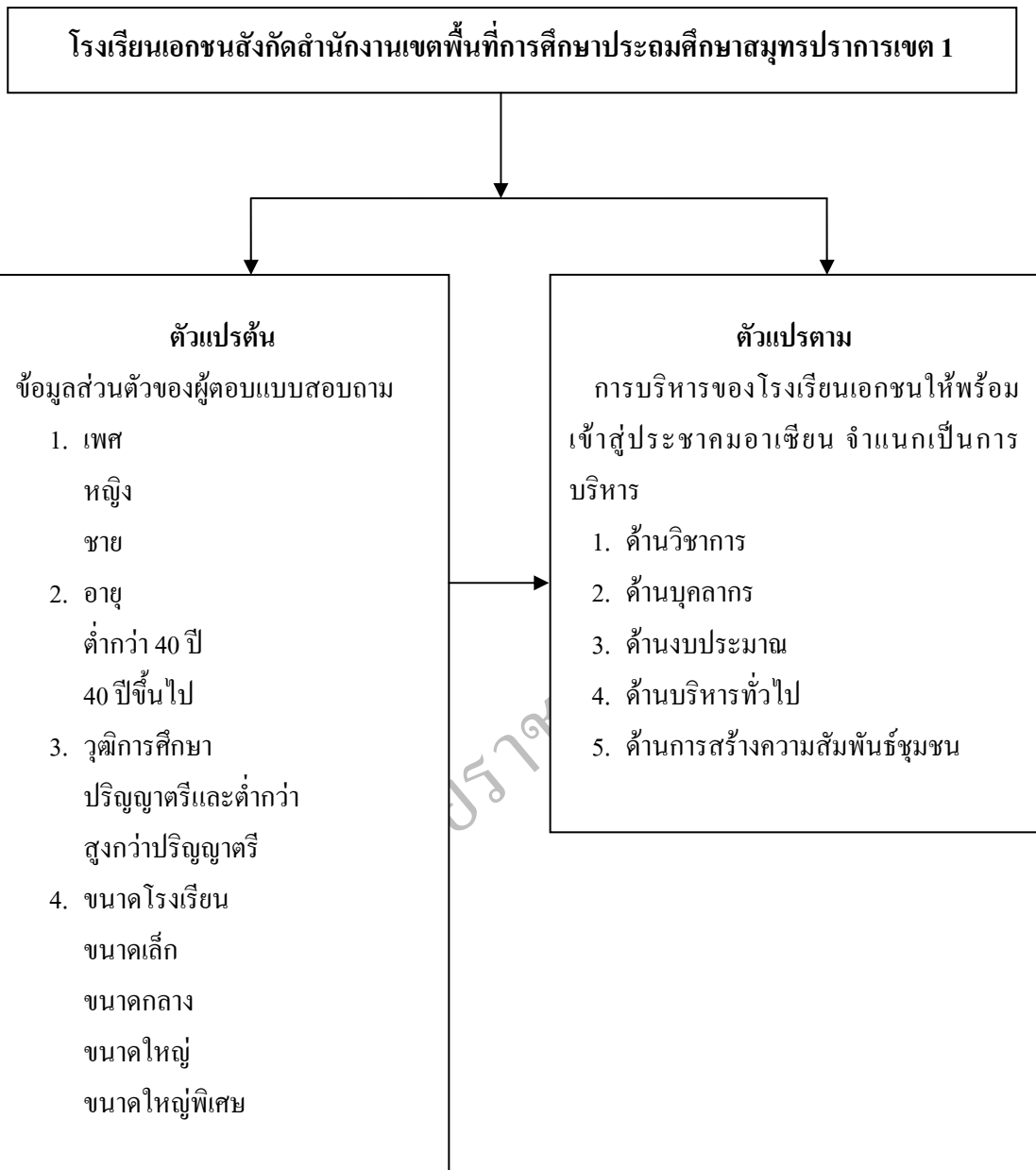
- 1.ด้านวิชาการ
- 2.ด้านบุคลากร
- 3.ด้านงบประมาณ
- 4.ด้านบริหารทั่วไป
- 5.ด้านการสร้างความสัมพันธ์ชุมชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ความพร้อมของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ที่มีต่อการจัดการศึกษาในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิดตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ตามมาตรา 39 ที่ว่าด้วยการกระจายอำนาจทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณและด้านบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์การประเมินความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการตัดสินใจ วางแผนและแก้ไขปัญหาในอนาคตต่อไป นอกจากนี้ในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 29 กล่าวว่า "ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันทางสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลงประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน" ในหมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา มาตรา 58 กล่าวว่า "ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา" (หวน พันธุพันธ์, ม.ป.ป., หน้า 1-4) สำหรับการบริหารงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน นั้นเป็นอีก หนึ่งงานของการบริหารงานในสถานศึกษาโดยเฉพาะสถานศึกษาที่สังกัดเอกชน เพราะผู้เรียนในสถานศึกษามาจากครอบครัวที่อยู่ในชุมชน ชุมชนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนหรือจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังภาพที่ 1.1

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

ข้อตกลงเบื้องต้น

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความพร้อมในการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนตามความคิดของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ให้พร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านบริหารทั่วไปและด้านสัมพันธ์ชุมชน เพราะด้านสัมพันธ์ชุมชนถือเป็นงานหลักด้านหนึ่งของ

โรงเรียนเอกชน โรงเรียนเอกชนจะสามารถยื่นหยัดอยู่ได้ก็ด้วยความร่วมมือของชุมชนและเป็นที่ยอมรับของชุมชน เนื่องจากงบประมาณที่จะนำมาใช้จ่ายได้มาจากการนำบุตรหลานมาเข้าเรียนในโรงเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารการศึกษาให้พร้อมในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 39 และด้านการบริหารงานสัมพันธ์ชุมชนให้พร้อมเพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.1 ด้านการบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานโดยการผสมผสานทรัพยากรในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ทุกด้านให้แก่ครูและนักเรียนให้พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะชีวิตและสามารถดำรงชีวิตในสังคมอาเซียนอย่างมีความสุข

1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินงานด้านงบประมาณให้มีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ที่เน้นวิธีการที่เป็นระบบ ตรงตามพันธกิจ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน โดยมีการประเมินผลสำเร็จอย่างสม่ำเสมอ สามารถเชื่อมโยงทรัพยากรที่ใช้เพื่อให้ได้ผลผลิตและผลลัพธ์ตามที่กำหนด

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง ความพร้อมในการดำเนินงานเกี่ยวกับการสรรหาและการใช้ศิลปะในการใช้บุคลากรภายใต้หลักธรรมาภิบาลให้พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพปฏิบัติงานภายใต้กฎหมาย ระเบียบ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ โดยมีกระบวนการบริหารงานบุคคลตั้งแต่การวางแผนโยกย้าย การกำหนดแผน ความต้องการบุคคล การสรรหา การคัดเลือก การพัฒนา การกำหนดสวัสดิการ การประเมินผล การเลื่อนตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานธุรการ และงานสารบรรณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ การเงิน การบัญชี งานพัสดุ และระบบควบคุมภายใน ที่ดำเนินการถูกต้องตามระเบียบและแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดให้พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

1.5 ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การบริหารสถานศึกษาด้านการสร้างสัมพันธ์กับชุมชน เป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลในสถานศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน เช่น ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถานที่ราชการ องค์กรเอกชน และสถาบันสังคมอื่นๆ ในประเทศกลุ่มอาเซียน

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนเอกชน ปีการศึกษา 2555 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1

3. โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 หมายถึง องค์กรทางการศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาภายใต้การกำกับของรัฐ สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่กำหนดให้รัฐจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553

4. ครู หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ทำการสอนในโรงเรียนเอกชน ปีการศึกษา 2555 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในการดูแลของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1

5. อายุ หมายถึง อายุของครูและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในการดูแลของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ซึ่ง แบ่งเป็น ช่วงอายุ 40 ปีลงมา และมากกว่า 40 ปี

6. วุฒิการศึกษา หมายถึง วุฒิที่สำเร็จการศึกษาของครูและผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในการดูแลของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ซึ่งแบ่งเป็นระดับปริญญาตรีและต่ำกว่า และสูงกว่าปริญญาตรี

7. ประชาคมอาเซียน หมายถึง องค์กรระหว่างประเทศระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีจุดเริ่มต้นโดยประเทศไทย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ได้ร่วมกันจัดตั้ง สมาคมอาสา (Association of South East Asia) เมื่อเดือน ก.ค.2504 เพื่อการร่วมมือกันทาง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และจะร่วมกันในปี พ.ศ. 2558 มีทั้งหมด 10 ประเทศได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มาเลเซีย สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สหภาพพม่า

8. ความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หมายถึง ความร่วมมือด้านการศึกษาของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนภายใต้ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASCC) ในด้านการศึกษา

ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างประชาคมอาเซียนเพราะการศึกษาเป็นกลไกในการปลูกฝังค่านิยม แนวความคิดความเข้าใจกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนและเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งและความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจของอาเซียนและเศรษฐกิจโลกโดยในแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน(Blueprint for ASEAN Socio-cultural Community - ASCC Blueprint) ได้กำหนดให้การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นเป้าหมายสำคัญอันดับแรกในการเสริมสร้างวิถีชีวิตที่ดีของประชากรในภูมิภาค ด้วยการให้ความสำคัญกับการศึกษาและการสร้างโอกาสทางการศึกษา การลงทุนในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการเรียนรู้ตลอดชีวิต การส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม การส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เป็นข้อมูลสำหรับ โรงเรียนเอกชนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการจัดการศึกษาตามแนวนโยบายของรัฐให้มีความพร้อมทั้ง 4 ด้าน จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการบริหารงานวิชาการ การบริหารด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์และการบริหารงานบุคคลและการบริหารงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการในอนาคตอย่างเหมาะสมและเกิดความคุ้มค่าในการบริหารจัดการ ให้พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานการศึกษา
2. เป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น จังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในการพิจารณาส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือแก่โรงเรียนเอกชนให้สามารถจัดการศึกษาพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถให้พร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน